

שם המחקר: נרטיבים של סיפורי חיים מפי מבוגרים עם אבחנה כפולה של מוגבלות שכלית

והפרעות נפשיות: זהות אישית, איכות חיים ואוריינטציות עתיד

שנה: 2020

מס' קטלוגי: 890-64-2018

שם החוקר: איילת שחר בהנחיית: פרופ' בתיה חפציבה ליפשיץ

רשות המחקר: בית ספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן

מגבלות המחקר

בבחינת מגבלות המחקר עולות מספר נקודות מרכזיות:

- 1. גודל המדגם:** המחקר הנוכחי התבסס על המתודולוגיה האיכותנית ובדק 12 משתתפים בלבד. ייתכן שמדגם גדול יותר היה מניב תמות אחרות, או חושף נרטיבים נוספים.
- 2. מאפייני האוכלוסייה:** המדגם כלל אנשים עם מוגבלות שכלית, והפרעות נפש של סכיזופרניה והפרעת אישיות בלבד. המדגם לא כלל הפרעות נפש נוספות המתלוות למוגבלות שכלית כגון: חרדה, דיכאון, פוביות, פסיכוזא ועוד. מכאן, שהמדגם אינו מייצג באופן מלא אנשים עם מוגבלות שכלית המתמודדים עם הפרעת נפש. כמו כן המדגם כלל חמישה נבדקים המתגוררים במעון ושבעה המתגוררים בקהילה. לא נכללה בו אוכלוסייה עם מוגבלות שכלית המתגוררת בבית המשפחה. ייתכן כי בקרב אוכלוסייה עם מאפיינים אחרים היו מתקבלות תוצאות אחרות.
- 3. מתודת המחקר:** איסוף הנתונים התבסס על דיווחים סובייקטיביים של משתתפי המחקר בלבד. אוכלוסייה עם מוגבלות שכלית עלולה להתקשות בהפקה של סיפור חיים עשיר וקוהרנטי ומתוך כך לספק סיפורי חיים מצומצמים וחלקיים. ייתכן כי שיתוף של אנשי צוות ומשפחה במחקר היה מניב תוכן עשיר יותר.

המלצות למחקר עתידי

גודל המדגם ומאפייני האוכלוסייה: מוצע להרחיב את גודל המדגם ולגבש קבוצות ניסוי וביקורת בעלות כמות זהה של נבדקים על פי מסגרת מגורים (מעון, קהילה, בית המשפחה) וכן על פי סוג הפרעת הנפש. כמו כן מחקר זה בדק זהות אישית, איכות חיים ואוריינטציות עתיד בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית קלה-בינונית. כמחקר המשך יהיה מעניין לבדוק כיצד היבטים אלה משתקפים בקרב אוכלוסייה עם מוגבלות שכלית קשה יותר.

מתודת המחקר: במחקרים עתידיים מוצע לשקול שילוב של כלים כמותיים בעלי יכולת הכללה. כמו כן על מנת להעמיק ולהרחיב את גוף הידע העוסק בהתפתחות זהות אישית, איכות חיים ואוריינטציות עתיד של אוכלוסייה עם מוגבלות שכלית ונפשית, מוצע לבחון תהליכים אלו לאורך זמן ותוך שיתוף פעיל של משפחות וצוות טיפולי בהליך המחקר. ייתכן כי נתונים מדידים ואובייקטיביים מבני משפחה, חברים, צוות מטפל ועוד, היו תורמים לתיקוף סיפורי הנבדקים והעשרתם.

מחקר מגדרי: מוצע לבדוק הבדלים בין הזהויות, איכות החיים ואוריינטציות העתיד של אוכלוסייה עם מוגבלות שכלית ונפשית על פי מגדר. האם וכיצד משפיע השיוך המגדרי על הזהות הנרטיבית ועל היבטים נוספים בסיפורי החיים.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)